

MAI 2 Příklady - funkce více proměnných 5 - implicitní funkce

Jednodušší příklady na vyšetřování funkcí, definovaných implicitně – viz příklady : funkce více proměnných 2

Funkce definované implicitně – další příklady

Implicitní funkce dvou proměnných.

1. Ukažte, že rovnici $F(x, y, z) = 0$ je v okolí bodu (x_0, y_0, z_0) definována implicitně funkce $z = f(x, y)$, která má v okolí bodu (x_0, y_0) spojité parciální derivace druhého řádu.

Pak určete totální diferenciál funkce f v bodě (x_0, y_0) (a zatím parciální derivace druhého řádu, později i diferenciál druhého řádu), když

- a) $F(x, y, z) = z^3 - 2xz + y, \quad (x_0, y_0, z_0) = (1, 1, 1);$
- b) $F(x, y, z) = x^2 + y^2 + z^2 - 2xyz - 4, \quad (x_0, y_0, z_0) = (0, 0, 2);$
- c) $F(x, y, z) = \frac{x}{z} - \log \frac{z}{y}, \quad (x_0, y_0, z_0) = (0, 1, 1);$
- d) $F(x, y, z) = e^{z-2x} - xz + 2yz - 2y - xy^2; \quad (x_0, y_0, z_0) = (1, 1, 2).$

2. (i) Nechť funkce $F(x, y, z)$ má spojité parciální derivace prvního řádu v okolí bodu (x_0, y_0, z_0) a nechť platí $F(x_0, y_0, z_0) = 0$. Odvodte rovnici tečné roviny k ploše, dané rovnicí $F(x, y, z) = 0$ v bodě (x_0, y_0, z_0) za předpokladu, že aspoň jedna z parciálních derivací 1. řádu funkce F je v bodě (x_0, y_0, z_0) nenulová.

- (ii) Napište rovnici tečné roviny a vektorovou rovnici normály v bodě (x_0, y_0, z_0) k ploše, dané rovincí $F(x, y, z) = 0$, když
- a) $F(x, y, z) = x^3 + y^3 + z^3 + xyz - 6, \quad (x_0, y_0, z_0) = (1, 2, -1);$
  - b) $F(x, y, z) = x \sin z + y \cos z - e^z, \quad (x_0, y_0, z_0) = (2, 1, 0).$

3. Rozhodněte, kdy je rovnici $G(x, y, z) = 0$ definována implicitní funkce $z = g(x, y)$, je-li

$$G(x, y, z) = F\left(\frac{y}{x}, \frac{z}{y}\right). \text{ Ukažte, že potom platí } x \frac{\partial g}{\partial x} + y \frac{\partial g}{\partial y} = g.$$

Soustavy implicitně definovaných funkcí.

1. Ukažte, že soustavou rovnic $x^2 + y^2 = z$
 $x + y + z = 2 \quad (*)$

jsou v okolí bodu $(x_0, y_0, z_0) = (-1, 1, 2)$ definovány implicitně funkce $y = f(x)$, $z = g(x)$.

Určete $f'(-1)$ a $g'(-1)$ a tečný vektor ke křivce, dané rovnicemi $(*)$, v bodě $(-1, 1, 2)$.

2. Ukažte, že soustavou rovnic $x^3 + y^3 - z^3 = 10$
 $x + y + z = 0$

jsou v okolí bodu $(x_0, y_0, z_0) = (1, 1, -2)$ definovány implicitně funkce $y = f(x)$, $z = g(x)$.

Najděte aproximace funkcí f , g v okolí bodu $x_0 = 1$ pomocí Taylorova polynomu druhého stupně.

3. Ukažte, že soustavou rovnic $x + y - 2u^2 + v^2 = 0$
 $x - y - uv = 0$

jsou v okolí bodu $(x_0, y_0, u_0, v_0) = (1, 0, 1, 1)$ definovány implicitně funkce $u = f_1(x, y)$, $v = f_2(x, y)$.

Určete totální diferenciál zobrazení $f = (f_1, f_2)$ v bodě $(1, 0)$.